Lietas Nr.C68338221
Lietas arhīva Nr.CA-0734-23/19
ECLI:LV:RAT:2023:0330.C68338221.11.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2023.gada 30.martā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente Ieva Bāliņa,
tiesnese Madara Ābele,
tiesnese Launa Volberga
rakstveida procesā izskatīja civillietu maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/nosaukums A/" prasībā pret /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ par zaudējumu piedziņu sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas tiesas 2022.gada 11.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2021.gada 26.martā maksātnespējīgā sabiedrība ar ierobežotu atbildību "/nosaukums A/" (turpmāk – prasītāja) Rīgas pilsētas tiesā (pirms reorganizācijas – Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa) cēlusi prasību pret /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ (turpmāk – atbildētāji) par zaudējumu piedziņu.

Pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 65.panta 8.punktu, Komerclikuma 169.panta pirmo un otro daļu, Civillikuma 1., 1770., 1771., 1772., 1773., 1775. un 1779.pantu, prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājiem par labu prasītājai zaudējumus 243 121,31 *euro* un atzīt prasītājas tiesības saņemt no atbildētājiem likumiskos sešus procentus gadā no piedzītās, bet nesamaksātās summas par laiku no sprieduma pasludināšanas dienas līdz sprieduma izpildes dienai (izsoles dienai).

2022.gada 5.septembra pirmās instances tiesas sēdē prasītājas pārstāvis maksātnespējas procesa administrators Dzintars Poplavskis neuzturēja prasību daļā pret atbildētājiem /pers. C/ un /pers. A/. Uzturēja prasību daļā par zaudējumu piedziņu 235 121,31 euro pret atbildētāju /pers. B/.

[2] Ar Rīgas pilsētas tiesas 2022.gada 11.oktobra spriedumu prasītājas prasība uzturētajā daļā apmierināta.

Tiesa nosprieda piedzīt no /pers. B/ par labu prasītājai zaudējumus 235 121,31 *euro*, noteikt prasītājai tiesības saņemt no /pers. B/ likumiskos 6 % gadā no piedzītās nesamaksātās zaudējumu summas (235 121,31 *euro*), par laiku no šī sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), ievērojot Civillikuma 1763.pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot piedzītās summas lielumu, piedzīt no /pers. B/ par labu valstij valsts nodevu 1344,31 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,92 *euro*, izbeigt tiesvedību prasītājas prasības daļā pret /pers. C/ un /pers. A/.

Spriedums pamatots ar šādiem motīviem.

[2.1] Lietā nav strīda par faktu, ka ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 16.novembra spriedumu civillietā Nr.C31324816 tika pasludināts prasītājas maksātnespējas process, par prasītājas maksātnespējas procesa administratoru iecelts sertificēts administrators Dzintars Poplavskis.

No prasības pieteikumam pievienotā prasītājas kreditora prasījumu reģistra secināts, ka prasītājas maksātnespējas procesā ir pieteikti un atzīti kreditoru prasījumi par kopējo summu 1 323 167,41 *euro*, kas sastāv no diviem kreditoru prasījumiem: nodrošinātais kreditors Luminor Bank AS Latvijas filiāle (galvenais prasījums 1 075 638,06 *euro* un blakus prasījums 63 672,17 *euro*); nenodrošinātais kreditors Valsts ieņēmumu dienests (galvenais prasījums 137 336,54 *euro* un blakus prasījums 46 520,46 *euro*).

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājas maksātnespējas procesa administrators, iepazinies ar publiskajos reģistros esošo informāciju, kontu pārskatiem u.c. dokumentiem, nonācis pie secinājuma, ka prasītājai nav mantas, no kuras varētu segt kreditoru prasījumus.

[2.2] No Uzņēmumu reģistra datiem secināts, ka līdz prasītājas maksātnespējas procesa pasludināšanai prasītājas valdes locekļi bija: /pers. A/ (valdes priekšsēdētājs, ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi), laikā no 2004.gada 21.jūlija līdz 2016.gada 17.novembrim; /pers. B/ (valdes loceklis, ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi), laikā no 2004.gada 21.jūlija līdz 2016.gada 17.novembrim.

[2.3] Tiesvedības gaitā prasītājas pārstāvis atteicās no prasības daļā pret /pers. A/ un /pers. C/.

Prasība daļā pret /pers. A/ tika atsaukta, jo prasītāja ar /pers. A/ /datums A/ir noslēdza atsevišķu vienošanos, kuru /pers. A/ ir izpildījis.

Savukārt prasība daļā pret /pers. C/ netiek uzturēta ņemot vērā Valsts ieņēmumu dienesta /datums B/lēmumā konstatēto, ka /pers. C/ bija prasītājas valdes loceklis laikā no 2006.gada 20.oktobra līdz 2009.gada 20.oktobrim. Līdz ar to prasītājas pārstāvis secinājis, ka /pers. C/ nebija prasītājas valdes loceklis laikā, kad prasītājai tika nodarīti zaudējumi un līdz ar to šajā daļā nebija tiesiska pamata prasības uzturēšanai.

Tā kā prasītājas pārstāvis ir atteicies no celtās prasības daļā pret atbildētājiem /pers. A/ un /pers. C/, tiesa neuzskatīja par pamatu šajā daļā turpināt prasības izskatīšanu daļā, kurā prasība netiek uzturēta un šajā daļā tiesvedība izbeigta, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktu.

[2.4] 2022.gada 5.septembra tiesas sēdē prasītājas pārstāvis uzturēja prasību daļā pret atbildētāju /pers. B/ par zaudējumu atlīdzības piedziņu 235 121,31 *euro* apmērā, kas sastāv no Valsts ieņēmumu dienesta veiktā uzrēķina 60 078,68 *euro* un kondicionēšanas iekārtu vērtības 183 042,63 *euro*, no minētajām summām atskaitot 8000 *euro*, ko prasītājai samaksāja atbildētājs /pers. A/, saskaņā ar /datums A/ārpustiesas kārtībā noslēgto divpusējo izlīgumu starp prasītāju un atbildētāju /pers. A/.

[2.5] Tiesa atzina, ka lietā ir pierādīts prasītājai nodarīto zaudējumu apmērs, kas sastāv no Valsts ieņēmumu dienesta nodokļu audita rezultātā uzrēķinātās summas un /datums C/rēķinā norādītās gaisa kondicionēšanas iekārtas vērtības.

Lietas materiāliem pievienots Valsts ieņēmumu dienesta /datums D/lēmums Nr./numurs A/ par sabiedrības ar ierobežotu atbildību nodokļu audita rezultātiem. Ar minēto lēmumu prasītājai uzlikts pienākums papildus apmaksāt pievienotās vērtības nodokli 34 974,77 *euro*, soda naudu 10 492,43 *euro*

un nokavējuma naudu 10 142,68 *euro*.

Ar Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores lēmumu nolemts atstāt negrozītu Valsts ieņēmumu dienesta /datums D/lēmumu, kā arī papildus noteikt prasītājai iemaksāt valsts budžetā PVN 3464,18 *euro* un nokavējuma naudu 1004,62 *euro*.

Secināts, ka tādējādi Valsts ieņēmumu dienests prasītājas nodokļu audita rezultātā uzrēķināja un noteica prasītājai valsts budžetā iemaksāt kopējo summu 60 078,68 *euro*.

Lietā nav strīda, ka Valsts ieņēmumu dienesta lēmums par nodokļa, soda naudas un nokavējuma naudas iemaksu valsts budžetā – ir stājies spēkā un ir izpildāms.

Tādējādi ar augstākminēto Valsts ieņēmumu dienesta pieņemto lēmumu ir palielināts prasītājas saistību apjoms, kas līdz ar to radījis prasītājas mantas samazināšanos par uzrēķinā norādīto summu un līdz ar to atzīsts par prasītājas zaudējumiem.

[2.6] Tāpat tiesa atzina par pierādītu arī zaudējumu apmēru 183 042,63 *euro*, kas ir /datums C/rēķinā norādīto prasītājai piederošo iekārtu vērtība.

Lietā starp pusēm nav strīda par faktu, ka prasītājas īpašumā bija gaisa kondicionēšanas iekārtas GAISA KONDICIONIERIS GCNG/CD-43 (PR), kas norādītas /datums C/rēķinā Nr./numurs B/, kuru prasītāja izrakstīja Lietuvas Republikā reģistrētajam uzņēmumam UAB "INVOLITO" par 183 042,63 *euro* apmaksu.

Arī Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores lēmumā secināts, ka lietā nav strīda, ka prasītājas rīcībā bija preces (gaisa kondicionieri), kas iegādātas 2013.gadā no SIA "Mevi", un sabiedrība šīs preces faktiski ir realizējusi.

Prasītājas pārstāvis ir norādījis, ka /datums C/rēķinā norādītās gaisa kondicionēšanas iekārtas tika uzņemtas prasītājas bilancē, taču prasītājas pārstāvim nav nodotas un prasītājas mantā vairs neatrodas.

Neviens no atbildētājiem nav apstrīdējis faktu, ka /datums C/rēķinā norādītās gaidas kondicionēšanas iekārtas bija prasītājas rīcībā, bet šobrīd prasītājas mantā vairs neatrodas un arī samaksu par minētajām iekārtām, pilnā vai daļējā apmērā, prasītāja nav saņēmusi.

Šādos apstākļos tiesa secināja, ka prasītājai ir nodarīti zaudējumi /datums C/rēķinā norādīto gaisa kondicionēšanas iekārtu GAISA KONDICIONIERIS GCNG/CD-43 (PR) vērtībā.

[2.7] Tiesa atzina par pierādītu prasības pieteikumā norādīto zaudējumu apmēru 243 121,31 *euro* apmērā, kas sastāv no Valsts ieņēmumu dienesta audita rezultātā uzrēķinātās summas 60 078,68 *euro* un /datums C/rēķinā norādīto gaisa kondicionēšanas iekārtu vērtības 183 042,63 *euro*, kas neatrodas prasītājas mantā, un par ko prasītāja nav arī saņēmusi samaksu.

[2.8] Tiesa atzina, ka iepriekšminētie prasītājai nodarītie zaudējumi ir cēloniskajā sakarā ar prasītājas valdes locekļu – atbildētāju /pers. B/ un /pers. A/ – rīcību (darbību vai bezdarbību). Tādējādi gan /pers. B/, gan /pers. A/ bija kopīgi atbildīgi par prasītājas darbības vadīšanu, darījumu noslēgšanu un dokumentu noformēšanu, tostarp arī par /datums C/rēķinā un tajā noformētā darījuma atbilstību likuma prasībām.

[2.9] Saskaņā ar likuma "Par grāmatvedību" 2.pantam (likuma redakcijā uz pārkāpuma konstatēšanas brīdi) atbildētāji /pers. B/ un /pers. A/ kā prasītājas valdes locekļi bija atbildīgi par prasītājas grāmatvedības kārtošanu, tostarp arī, lai grāmatvedības jautājums kvalificēta trešā persona varētu konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisei.

Valsts ieņēmumu dienests prasītājas auditā ir konstatējis, ka /datums C/rēķins neatbilst likuma "Par grāmatvedību" 2.pantā noteiktajām prasībām un auditā konstatētie apstākļi norāda, ka dokuments sastādīts par faktiski nenotikušu darījumu, Valsts ieņēmumu dienesta ieskatā ir noformēts krāpnieciskos nolūkos, ar mērķi gūt fiskālas priekšrocības. Prasītāja varēja saprast un apzināties, ka, noformējot faktiski neesošu darījumu, tā nepamatoti iegūst tiesības uz PVN 0 % likmes piemērošanu. Turklāt šajā gadījumā nav konstatējama darījumu ķēde, kurā komercsabiedrība varētu būt nonākusi citu partneru krāpšanas rezultātā, proti, darījumu slēdza (dokumentus noformēja) prasītāja un pati uzrādīja nenotikušu darījumu kā notikušu, acīmredzot tāpēc, lai radītu iespēju nemaksāt nodokli un tātad iegūt finansiālu labumu.

[2.10] Tiesa secināja, ka konstatēto apstākļu kopums norāda uz atbildētāju /pers. B/ un /pers. A/ kā prasītājas valdes locekļu atbildību, sagatavojot un noslēdzot darījumu ar UAB "INVOLITO", piegādājot tai /datums C/rēķinā norādītās iekārtas.

Tiesa secināja, ka starp prasītāju un UAB "INVOLITO" pirms preču piegādes netika noslēgts līgums, kurā atrunātas līgumslēdzēju pušu savstarpējās tiesības un pienākumi, kas ir netipiski darījumiem par tik ievērojamu summu kā /datums C/ rēķinā norādītie 183 042,63 *euro*. Turklāt, komersants, kurš rīkojas kā krietns un rūpīgs saimnieks, pirms preču nodošanas nosūtīšanai parasti izvērtē potenciālā darījumu partnera spēju izpildīt uzņemtās saistības, kā arī nenosūta preces bez nodrošinājuma vismaz daļējai saistību izpildei (piemēram, avansa maksājuma vai pārskaitījuma uz darījumu kontu).

Turpretī neatbilst krietna un rūpīga saimnieka rīcībai atbildētāja /pers. A/ paskaidrojumos norādītais, ka preces esot nodotas nosūtīšanai ārvalstī reģistrētam uzņēmumam bez rakstiska līguma, jebkāda nodrošinājuma saistību izpildei.

Tiesa secināja, ka preces /datums C/rēķinā norādītais preču saņēmējs UAB "INVOLITO" saskaņā ar Lietuvas Republikas nodokļu administrācijas norādīto, ir reģistrēts formāli un saimniecisko darbību neveic.

[2.11] Tiesa secināja, ka minētajos apstākļos ir konstatējama vai nu prasītājas valdes locekļu nolaidīga rīcība, nepārbaudot potenciālo darījuma partneri, pienācīgi nenoformējot darījumu un preču piegādes dokumentus, ar to pieļaujot preču nosūtīšanu nezināmam un nepārbaudītam ārvalstī reģistrētam uzņēmumam, un tādējādi radot situāciju, ka nedz rēķinā norādītās preces nedz samaksa par tām vairs nav atgūstama, vai arī, kā to auditā secinājis Valsts ieņēmumu dienests, /datums C/rēķinā atspoguļotais darījums faktiski nav noticis, bet ticis uzrādīts kā noticis, lai radītu iespēju nemaksāt nodokli un tātad iegūt finansiālu labumu.

Tiesa secināja, ka jebkurā no minētajiem gadījumiem atbildētāju /pers. A/ un /pers. B/ kā valdes locekļu pienākumu izpilde neatbilst krietna un rūpīga saimnieka rīcības kritērijiem un ir cēloniskajā sakarā ar prasītājai nodarītajiem zaudējumiem.

Atbildētāji/pers. A/ un /pers. B/ ir atbildīgi par Valsts ieņēmumu dienesta audita uzrēķinā norādīto summu samaksu, kas ir sekas pienācīgai darījuma nenoformēšanai, kas satur ļaunprātīgu darbību (lai radītu iespēju nemaksāt nodokli un tātad iegūt finansiālu labumu) pazīmes.

[2.12] Tiesa atzina par nepamatotiem atbildētāja /pers. B/ rakstveida paskaidrojumos izteiktos iebildumus, ka /pers. B/ esot rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks un tāpēc nav atbildīgs saskaņā ar Komerclikuma 169.panta pirmo un otro daļu.

Ievērojot, ka atbildētājs /pers. B/ bija prasītājas valdes loceklis ar atsevišķas pārstāvības tiesībām laikā no prasītājas ierakstīšanas komercreģistrā (2004.gada 21.jūlija) līdz pat prasītājas maksātnespējas procesa pasludināšanai (2016.gada 17.novembrī), secināts, ka prasītājas vadība, tostarp darījumu noslēgšana, noformēšana, grāmatvedības dokumentu kārtošana, bija arī atbildētāja /pers. B/ līdzatbildība.

Šādos apstākļos secināts, ka ne tikai /pers. A/, bet arī atbildētājam /pers. B/ kā valdes loceklim bija pienākums sekot līdzi prasītājas noslēgtajiem darījumiem un to atspoguļošanai sabiedrības grāmatvedības dokumentos.

[2.13] Pretēji atbildētāja /pers. B/ rakstveida paskaidrojumos norādītajam, ka atbildētājs kopš 2015.gada vidus faktiski nestrādāja pie prasītājas, atskaites nesaskaņoja, algu nesaņēma, neparakstīja un nenodeva, tiesa no Uzņēmumu reģistra datiem secināja, ka atbildētājs /pers. B/ /datums E/sagatavoja un iesniedza Uzņēmumu reģistram prasītājas gada pārskatu par 2015.gadu.

No minētā izriet, ka atbildētājs /pers. B/ pēc /datums C/rēķinā sastādīšanas ilgāk kā pusotru gadu aktīvi darbojās prasītājas valdē, /pers. B/ bija pieejami dokumenti un informācija par prasītājas mantas stāvokli.

Minētais tiesas ieskatā apstiprināja, ka arī /pers. B/ kā prasītājas valdes loceklis bija aktīvi iesaistīts prasītājas saimnieciskajā darbībā, tostarp attiecībā uz darījumu, kas norādīts /datums C/rēķinā.

[2.14] Ņemot vērā, ka /pers. B/ /datums E/sagatavoja un iesniedza Uzņēmumu reģistram prasītājas gada pārskatu par 2015.gadu, secināts, ka /pers. B/ rīcībā bija ziņas par prasītājas aktīviem un pasīviem. Atbildētājam/pers. B/, sagatavojot gada pārskatu par 2015.gadu, bija jāpārbauda prasītājas faktiskais aktīvu un pasīvu stāvoklis, jākonstatē, ka /datums C/rēķinā norādītās preces neatrodas prasītājas mantā un par tām nav arī saņemti naudas līdzekļi.

Līdz ar to, tiesas ieskatā, atbildētājam /pers. B/ bija jāzina par /datums C/rēķinu un tajā norādīto prasītājai piederošo preču (gaisa kondicionēšanas iekārtai GAISA KONDICIONIERIS GCNG/CD-43 (PR)) piegādes faktu, ko Valsts ieņēmumu dienests atzinis par nenotikušu darījumu.

Šādos apstākļos tiesa nepiekrita atbildētāja /pers. B/ viedoklim, ka viņš ir rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks un tāpēc būtu atbrīvojams no atbildības par prasītajai nodarītajiem zaudējumiem.

[2.15] Tāpat par nepamatotu tiesa uzskatīja atbildētāja /pers. B/ iebildumu par /datums F/izlīguma spēkā esamību.

No lietas materiāliem redzams un lietā nav strīda par faktu, ka /datums F/starp prasītāju tās pārstāvja Dzintara Poplavska personā un atbildētājiem /pers. B/ un /pers. A/ tika noslēgts izlīgums, ar kuru atbildētāji apņēmās samaksāt uz prasītajās kontu izlīguma summu 3843,90 *euro*, vienlaikus nosakot, ka prasītāja, līdz ar izlīgumā noteiktās summas saņemšanu, zaudē prasījuma tiesības pret valdes locekļiem.

Lietā nav strīda par faktu, ka izlīguma summa termiņā samaksāta netika.

/datums G/ prasītājas pārstāvis nosūtīja atbildētājiem /pers. A/ un /pers. B/ paziņojumu par atkāpšanos no izlīguma.

[2.16] Tiesa neatzina par ticamu atbildētāja /pers. B/ rakstveida paskaidrojumos norādīto, ka /pers. B/ neizmantoja elektroniskā pasta adresi /elektroniskā pasta adrese/ , uz kuru prasītājas pārstāvis nosūtīja paziņojumu par atkāpšanos no izlīguma.

Atbildētājs/pers. A/ tiesas sēdē paskaidroja, ka elektroniskā pasta adresi /elektroniskā pasta adrese/ šobrīd lieto atbildētājs /pers. B/. Minētā elektroniskā pasta adrese tika izveidota /pers. B/ un /pers. A/ kopīgā uzņēmuma vajadzībām.

No Uzņēmumu reģistra datiem secināms, ka elektroniskā pasta adrese /elektroniskā pasta adrese/ ir norādīta /pers. B/ sagatavotajā un /datums E/iesniegtajā prasītājas gada pārskatā kā iesniedzēja elektroniskā pasta adrese.

Līdz ar to tiesa atzina par ticamu, ka elektroniskā pasta adrese /elektroniskā pasta adrese/, uz kuru nosūtīts paziņojums par atkāpšanos no izlīguma, ir /pers. B/ elektroniskā pasta adrese.

[2.17] Tiesa secināja, ka prasītājas tiesības vienpusēji atkāpties no /datums F/izlīguma izriet no atbildētāju pienākuma veikt samaksu izlīgumā noteiktajā termiņā un tās nav atkarīgas no paziņojuma par izlīguma izbeigšanu nosūtīšanas vai saņemšanas fakta.

Līdz ar to pat tad, ja /pers. B/ minēto elektronisko pastu bija pārtraucis lietot, minētais nenozīmē, ka prasītāja vienpusējā atkāpšanās no izlīguma nav spēkā.

Nav strīda par faktu, ka /pers. B/ nav veicis izlīgumā norādītās summas samaksu un ir saņēmis prasības pieteikumu. Tādējādi nav šaubu, ka /pers. B/ ir sasniedzis prasītājas pārstāvja gribas izteikums par izlīguma izbeigšanu – ja ne iepriekš, tad saņemot prasības pieteikumu šajā lietā.

[2.18] Lai gan atbildētāji iepriekš tiesai izteikuši iebildumus, ka noteiktu laika posmu izlīgumā paredzēto maksājumu veikšana nebija iespējama sakarā ar prasītājas norēķinu konta slēgšanu, tomēr tiesa minēto apstākli neuzskatīja par šķērsli izlīguma izbeigšanai.

[2.19] Tiesa secināja, ka, gadījumā, ja izlīgumā paredzēto naudas pārskaitījumu veikšana nebija iespējama dēļ tā, ka prasītājai bija aizvērts konts bankā, tad, atbildētājiem, rīkojoties atbilstoši Civillikuma 1.pantam, lai izpildītu no izlīguma izrietošās saistības, bija iespējams vērsties pie prasītājas pārstāvja un lūgt norādīt citu kontu saistību izpildei, kā arī atbildētājiem bija iespējams izlīgumā paredzēto summu iemaksāt zvērināta tiesu izpildītāja depozīta kontā.

No lietas apstākļiem neizriet, ka /pers. B/ ir veicis minētās vai citas darbības, kas norādītu uz gribu izpildīt no izlīguma izrietošās saistības.

Līdz ar to /pers. B/ rakstveida paskaidrojumos norādīto atsaukšanos uz /datums F/ izlīgumu tiesa uzskatīja par formālu iebildumu, jo lietā nav neviena pierādījuma, kas apstiprinātu, ka /pers. B/ bija atbilstoši rīkojies, lai izpildītu /datums F/izlīgumā uzņemtās saistības.

Tiesa atzina, ka prasītājas pārstāvim nebija pamata pieturēties pie /datums F/ izlīgumā noteiktā, jo neviens no atbildētājiem nebija veicis darbības, kas vērstas uz izlīguma izpildi.

Līdz ar to tiesa prasītājas pārstāvja vienpusējo atkāpšanos no /datums F/ izlīguma atzina par tiesisku un pamatotu un atbilstošu Civillikuma 1589.pantā noteiktajam.

[2.20] Izlīgumā norādīto summu /pers. B/ nav samaksājis prasītājai pat pēc prasības pieteikuma iesniegšanas šajā lietā.

Tiesa secināja, ka pēc /datums F/ izlīguma vienpusējas izbeigšanas prasītājas pārstāvis ir izrādījis gatavību vienoties ar atbildētājiem par strīdus situācijas atrisinājumu, ko apliecina fakts, ka prasītājas pārstāvis ārpustiesas kārtībā ir noslēdzis vienošanos ar atbildētāju /pers. A/, kurš šajā lietā izpildīja procesuālos pienākumus, ieradās uz tiesas sēdēm.

Atbildētāja/pers. B/ norādītais, ka viņam nebija informācijas par jauna izlīguma noslēgšanu starp prasītāju un atbildētāju /pers. A/ nenozīmē, ka pret atbildētāju /pers. B/ pieļauta atšķirīga attieksme. Atbildētājs/pers. B/ šajā lietā uz tiesas sēdēm nav ieradies norādot uz dažādiem iemesliem, tostarp aizņemtību darbā, kas tiesas ieskatā netieši norāda uz to, ka /pers. B/ nebija ieinteresēts strīda atrisināšanai izlīguma ceļā.

[2.21] Tiesas ieskatā prasības atsaukums daļā pret atbildētāju /pers. A/ nav šķērslis prasības uzturēšanai pret atbildētāju /pers. B/.

No prasītājas pārstāvja paskaidrojumiem tiesas sēdē secināms, ka /pers. A/ saskaņā ar ārpustiesas kārtībā noslēgto izlīgumu ar prasītāju ir samaksājis prasītājai 8000 *euro*, sakarā ar ko prasītāja atsakās no prasības daļā pret /pers. A/, bet uztur prasību pret /pers. B/, atskaitot no prasības summas /pers. A/ samaksātos 8000 euro.

Tiesa atzina, ka prasība uzturētajā daļā par zaudējumu atlīdzības 235 121,31 *euro* (Valsts ieņēmumu dienesta audita uzrēķins 60078,68 *euro* plus kondicionēšanas iekārtu vērtība 183 042,63 *euro*, atskaitot no tās atbildētāja /pers. A/ samaksātos 8000 *euro*) piedziņu no atbildētāja /pers. B/ ir pamatota un apmierināma.

[2.22] Tā kā prasība uzturētajā daļā tiek apmierināta, bet prasītāja bija atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas par prasības pieteikumu, no atbildētāja par labu valstij ir piedzenama valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi proporcionāli apmierinātajai (uzturētajai) prasības daļai.

Ievērojot to, ka prasība sākotnēji tika celta pret trīs atbildētājiem par zaudējumu solidāru piedziņu, tad no atbildētāja /pers. B/ ir piedzenama viena trešā daļa no tiesas izdevumiem, kas aprēķināmi par prasības celšanu. Līdz ar to no atbildētāja /pers. B/ par labu prasītājai piedzenama viena trešā daļa no minētās valsts nodevas, tas ir 1344,31 *euro*.

Tāpat no atbildētāja /pers. B/ par labu valstij piedzenama viena trešā daļa no ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu kopējā apmēra. Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi šajā lietā pavisam kopā ir 14,75 *euro*. Līdz ar to no atbildētāja /pers. B/ par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi vienas trešdaļas apmērā no minētās summas, tas ir, 4,92 *euro*.

Tā kā prasība daļā pret atbildētājiem /pers. A/ un /pers. C/ uzturēta netiek, bet prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos uz likuma pamata, tad /pers. A/ un /pers. C/ tiesas izdevumu daļu uzņemas valsts.

[3] Par minēto spriedumu atbildētājs /pers. B/ iesniedza apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnā apjomā un lūdzot taisīt jaunu spriedumu un noraidīt prasību.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[3.1] Atbildētājs norāda, ka prasītājs nav pierādījis prasības apmēru.

[3.2] Atbildētājam nav informācijas vai lietas materiālos atrodas divpusējās vienošanās vai arī izlīgumi, kā arī /datums A/izlīgums, un kā tie attiecās uz lietas būtību. Uzskata, ja tas attiecās uz izskatāmo lietu, t.sk. skar atbildētāja tiesības un pienākumus pēc /datums F/noslēgtajā trīspusējā izlīgumā, tad tiem dokumenti jābūt iesniegti tiesā, t.sk. pievienošanai lietas materiāliem ar iespēju ar tiem iepazīties lietas dalībniekiem, izteikt savus paskaidrojumus un iebildumus.

Savukārt, ja šajos dokumentos ir runa par zaudējumu daļējo dzēšanu saskaņā ar izlīgumu, tas nozīmē, ka tika veiktas kādas darbības pēc prasītājas maksātnespējas administratora Dzintara Poplavska /datums G/paziņojuma par atkāpšanos no izlīguma, kuras darbības var norādīt uz izlīguma darbības turpināšanu un prasītājas pārstāvja pieteikto zaudējumu (solidāra parāda) samazinājumu.

[3.3] No lietas dalībniekiem līdz šīm brīdim atbildētājam nebija nekādas informācijas, kā arī lietā nav nekādas norādes par kāda jauna izlīguma vai arī esoša izlīguma grozījumu tapšanu, un par to paziņošanu atbildētājam.

Pie lietā iesniegtā /datums H//pers. A/ dokumenta ar nosaukumu "Gmail – info3.pdf" pielikumā nav pievienots e-pasta pielikums ar nosaukumu "/nosaukums B/". Līdz ar minēto, no lietā esošajiem dokumentiem, tostarp lietas dalībnieku paskaidrojumiem, nevar gūt pilnīgu priekšstatu par izskatāmo jautājumu.

[3.4] Lietā nav iesniegti prasītājas administratora darbības pārskati par periodu no maksātnespējas pasludināšanas, kā arī nav redzams, kā un kādā apjomā administrators pārņēmis prasītājas dokumentus, vai veicis to revīziju, kā arī vai ir identificējis un vai atguvis kādus debitoru parādus kreditoru prasību apmierināšanai. Līdz ar to ir pamats uzskatīt, ka daļu no prasības pieteikumā minētās naudas summas, ko administrators līdz piedzīt kā zaudējumus, viņš jau ir atguvis.

Tiesa nevar ignorēt to faktu, ka daļa no prasībā minētajām summām jau ir atgūta, noslēdzot kādas lietas dalībnieku vienošanās un veicot norēķinus pēc /datums I/izlīguma.

Acīmredzami lietā var parādīties jaunatklātie apstākļi, t.sk. tiks būtiski grozīta prasības pieteikuma būtība un iespējams arī prasības pieteikuma ietvertais solidārais zaudējumu apmērs un apšaubīta tā nedalāmība, t.sk. Civillikuma 1674.panta izpratnē.

[3.5] Prasītājas pārstāvis Dzintars Poplavskis tiesas sēdē apgalvo, ka ir bijis iztrūkums, problēmas ar nodokļu reģistrēšanu.

Šādas lietas dalībnieku liecības nevar tikt pieņemtas lietas izskatīšanas gaitā saskaņā ar Civilprocesa likuma 104.pantu. No lietas materiāliem var secināt, ka lietā nav iesniegti dokumenti, kuri var pamatot šādus apgalvojumus.

[3.6] Maksātnespējas lietā atbildētājs nebija prasītājas pārstāvis un attiecībās ar maksātnespējas administratoru, t.sk. pie prasītājas mantas, organizatorisku, personāla un grāmatvedības dokumentu, rīkojumu, izziņu, pārskatu, sarakstes, kā arī zīmogu un spiedogu nodošanas administratoram, kā arī atbildētājs nesagatavoja nododamās parādnieka mantas un dokumentu sarakstus Maksātnespējas likuma 70.panta izpratnē.

Līdz ar minēto, un vērtējot zaudējumu esamību/neesamību un apmēru, kā arī atsevišķu valdes locekļu rīcību, jāvērtē arī prasītājas darījumus un sabiedrības bilances aktīvu kustību, t.sk. to darbību dokumentālo atspoguļošanu sabiedrības grāmatvedības uzskaitē, kā arī pie sabiedrības attiecīgo atskaišu iesniegšanas VID iestādē laika periodā pēc 2014.gada 1.augusta un līdz prasītājas maksātnespējas pasludināšanas, dokumentu nodošanas administratoram un turpmāk līdz lietas ierosināšanas tiesā. Šādus dokumentus prasītāja nav iesniegusi tiesā.

[3.7] No lietas materiāliem secināms, un lietā esošie dokumenti norāda uz to, ka atbildētājs nebija prasītājas pārstāvis pie strīdus iekārtas pārdošanas, kā arī atbildētājs nepiedalījās pie prasītājas VID veiktā audita, un nebija aicināts kādas informācijas un paskaidrojumu sniegšanai.

Prasītājas audita laikā vienīga norāde uz atbildētāju tika izteikta no transporta uzņēmuma pārstāvja /pers. D/, kurš sniedza liecības, ka pasūtījums no prasītājas uz pārvadājuma pakalpojumu sniegšanu tika pasūtīts mutiski Rīgā /adrese A/. prasītājas pārstāvis bijis /pers. B/.

Tas apgalvojums, savukārt, vēlāk arī tika apšaubīts, jo no audita lietā esošajiem materiāliem nevar gūt dokumentārus pierādījumus, ka /pers. B/ ir rīkojies prasītājas vārdā. Līdz ar minēto var secināt, ka nekādas, t.sk. iepriekšminētas /pers. D/ liecības, nevar tikt pieņemtas pie šīs lietas izskatīšanās.

[3.8] Uzskata, ka lietā netika konstatēti visi zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumi un prasība kā nepierādīta ir noraidāma. Pirmās instances tiesa lietas izskatīšanas gaitā nebija noskaidrojusi visus apstākļus lietā, nepareizi konstatēti fakti vai nepareizi novērtēti pierādījumi, kā arī sniegts nepareizs lietas apstākļu juridiskais novērtējums vai nepareizi piemērota materiālo tiesību normas, ka arī pārkāptas procesuālās tiesību normas, kuras var aizskart, t.sk. prasītājas kreditoru prasības.

[4] Ievērojot, ka lietā esošie dokumenti ir pietiekami tās izskatīšanai rakstveida procesā, pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu, 2023.gada 13.janvārī lietas dalībniekiem paziņots, ka lietas izskatīšana nozīmēta rakstveida procesā 2023.gada 30.martā, nosakot termiņu papildu lūgumu, paskaidrojumu iesniegšanai līdz 2023.gada 28.februārim.

[5] Tiesā saņemti prasītājas paskaidrojumi uz apelācijas sūdzību, kuros norādīts, ka apelācijas sūdzību neatzīst.

Paskaidrojumos norādīti šādi argumenti.

[5.1] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka no lietā iesniegtajiem pierādījumiem nav saprotams, vai administrators ir identificējis un vai atguvis kādus debitoru parādus kreditoru prasību apmierināšanai.

No minētā secināms, ka atbildētājs uzskata, ka prasītājas maksātnespējas procesā atgūtie debitoru parādi būtu pamats samazināt prasīto zaudējumu apmēru.

Šajā sakarā prasītāja paskaidro, ka no lietā iesniegtā prasītājas kreditoru prasījumu reģistra redzams, ka kopējais atzīto kreditoru prasījumu apmērs ir 1 323 167,41 *euro*. Prasības summa konkrētajā lietā ir 235 121,31 *euro*. Tādējādi prasības summa ir vairāk kā piecas reizes mazāka par atzīto kreditoru prasījumu apmēru. Pat, ja prasītājas lietā būtu atgūti kādi debitoru parādi, tie tiktu novirzīti tās kreditoru prasījumu daļas apmierināšanai, ko nesedz prasīto zaudējumu apmērs konkrētajā lietā. Pamats izmaiņām prasīto zaudējumu apmērā būtu gadījumā, ja atgūtie debitoru parādi būtu lielāki par 1 088 046,10 *euro*. Uz 2023.gada 13.februāri ārpus minētās lietas prasītājas maksātnespējas procesā ir atgūti 75,27 *euro*.

[5.2] Attiecībā par 8000 *euro*, ko šīs lietas ietvaros samaksāja /pers. A/, paskaidro, ka par minēto summu prasības apmērs tika samazināts pirmās instances tiesā.

[6] Ar Rīgas apgabaltiesas 2023.gada 24.janvāra lēmumu noraidīts /pers. B/ lūgums par trešo personu Valsts ieņēmumu dienesta un Luminor Bank AS pieaicināšanu konkrētajā civillietā.

[7] Tiesā saņemti atbildētāja /pers. B/ paskaidrojumi, kuri pamatoti ar šādiem argumentiem.

[7.1] Atbildētājam ir izdevies noskaidrot būtiskos apstākļus lietā. Proti, zaudējums 183 042,63 *euro* apmērā, kuru administrators lūdz tiesu piedzīt

no atbildētāja /pers. B/ nepastāv, jo manta, kuras neesība bija pamats zaudējuma aprēķināšanai ir sastopama un atrodas /adrese A/ (tagad - /adrese B/), Rīgā. Savukārt administrators atsakās pārņemt prasītājas mantu.

[7.2] Tiklīdz atbildētājs bija noskaidrojis mantas atrašanas vietu, atbildētājs pārbaudīja saņemto informāciju, veica mantas fotofiksāciju un saņemto informāciju rakstveidā paziņoju administratoram 2023.gada 2.februārī.

No saņemtās atbildes secināms, ka administrators pieļauj, ka manta varētu piederēt prasītājai, bet neuzskata par iespējamu to izprasīt no ēkas īpašnieka. Ņemot vērā, ka par kondicionēšanas iekārtas piederību strīds nepastāv, bet administrators pat nav vērsies pie ēkas, kur atrodas šī vērtīga manta, īpašnieka, ir secināms, ka administrators izvairās no savu pienākumu pildīšanas.

Savukārt, tā kā manta faktiski pastāv, ir pamats izslēgt mantas vērtību 183 042,63 *euro* no zaudējumu aprēķina, jo nav zaudējuma fakta.

[7.3] Uzskata par būtisku arī apstākli, ka administrators slepeni noslēdzis līgumu ar otro atbildētāju lietā /pers. A/, ar acīm redzamo mērķi apiet likumu un pārlikt milzīgu parādu vienīgi uz /pers. B/.

/datums F/maksātnespējas lietas ietvaros administrators un parādnieka pārstāvji noslēdza izlīgumu attiecībā uz zaudējumiem 60 078,68 *euro* apmērā, kuru nebija iespējams izpildīt objektīvo iemeslu dēļ. Izlīgums tika noslēgts par zaudējumiem No civillietas materiāliem atbildētājam kļuva zināms, ka /datums G/administrators esot paziņojis par atkāpšanos no izlīguma, tā neizpildīšanas dēļ.

Arī no civillietas materiāliem atbildētājam kļuva zināms, ka administrators jau pēc civillietas ierosināšanas par lielāku zaudējumu summu (243 121,31 *euro*) slepeni noslēdza izlīgumu ar vienu no atbildētājiem – /pers. A/. Jauns izlīgums netika iesniegts tiesai apstiprināšanai, bet uz tā pamata administrators lūdza izbeigt lietu pret /pers. A/ par summu 243 121,31 *euro*. Otrajam atbildētājam administrators nepiedāvāja noslēgt izlīgumu. Izlīgums netika iesniegts lietā iepazīstināšanai. Tā saturs tiesai un lietas dalībniekiem nav zināms.

Ņemot vērā, ka administratora prasības apmērs tika palielināts par summu 183 042,63 *euro*, kas tieši saistīta ar darījumu ar UAB "INVOLITO", savukārt par šo darījumu atbildēja vienīgi /pers. A/, ko pierāda audita slēdziens, ir secināms, ka vienīgais motīvs tādai administratora un /pers. A/ saskaņotajai rīcībai bija pārlikt visu atbildību uz otrā atbildētāja pleciem. Ar /pers. A/ noslēgtais izlīgums ir acīm redzami skar trešo personu – pārējo atbildētāju lietā tiesības, jo atsvabina /pers. A/ no Maksātnespējas likumā noteiktās solidārās atbildības par zaudējumiem. Bet fakts, ka izlīgums netika iesniegts tiesā apstiprināšanai norāda uz Civilprocesa likuma normu apiešanu – izlīgums, kas skar trešo personu tiesības nav iespējams.

[7.4] No tiesas sēžu 2022.gada 25.jūlija un 2022.gada 5.septembra protokoliem secināms, ka administrators maldināja tiesu par izlīguma ar /pers. A/ noslēgšanas apstākļiem. Ne no administratora paskaidrojumiem tiesai, ne no atbildes vēstules nav izprotams ar kādiem lietderības motīviem rīkojās administrators, atsvabinot vienu no atbildētājiem no solidārās atbildības par summu, kas ir 30 reizēs mazāka nekā aprēķinātie zaudējumi. Nav izprotama arī administratora nevienlīdzīgā attieksme pret atbildētājiem, piedāvājot vienam atbildētājam izbeigt lietu par 235 121,31 *euro* piedziņu, samaksājot tikai 8000 *euro*, bet pārējiem lietas dalībniekiem tāda iespēja netika nodrošināta.

[7.5] Uzskata, ka minētie nesen noskaidrotie apstākļi ir tik būtiskie, ka lietu nevar skatīt rakstveidā procesā. Administratoram uzdodama virkne jautājumu par nevēlēšanos pārņemt prasītājas vērtīgo mantu un par acīmredzami nelietderīgā un slepenā izlīguma noslēgšanu ar vienu no atbildētājiem.

Ievērojot minēto, lūdz izskatīt lietu tiesas sēdē.

[8] Pamatojoties uz 2020.gada 5.jūnija Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka konkrētajā civillietā pastāv iespēja nodrošināt lietas dalībnieku procesuālās tiesības, arī nerīkojot mutvārdu tiesas sēdi, un vienbalsīgi atzīst, ka lietas izskatīšana apelācijas instances tiesā veicama rakstveida procesā.

Prasītājai un visiem atbildētājiem tikusi dota pilnvērtīga iespēja pirmajā tiesu instancē realizēt savas procesuālās tiesības un šāda iespēja pilnvērtīgi un godprātīgi īstenot savas civilprocesuālās tiesības netiek ierobežota arī šobrīd. Apelācijas instances tiesa ar 2022.gada 13.janvāra paziņojumu informējusi puses par lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2023.gada 30.martā, norādot arī pušu tiesības līdz 2023.gada 28.februārim pieteikt lūgumus un sniegt paskaidrojumus, īstenojot savas civilprocesuālās tiesības.

No Civilprocesa 104.panta izriet, ka rakstveida paskaidrojumiem ir tieši tāda pati procesuālā nozīme kā mutvārdu paskaidrojumiem, turklāt tie nekādā gadījumā nav patstāvīgs pierādīšanas līdzeklis, ja tos neapstiprina citi pierādījumi lietā. Līdz ar to nav nozīmes vai puse paskaidrojumus sniedz rakstveidā vai mutvārdos.

Konstatējot, ka prasītājas pozīcija skaidri izriet no lietas materiāliem un tā nav mainījusies lietas izskatīšanas gaitā, Civillietu tiesas kolēģija pievienojas prasītājas viedoklī izteiktajam argumentam, ka nav pamata uzskatīt, kā lietas izskatīšanai nepieciešams mutvārdu process, jo lietas materiāli satur visu strīda izskatīšanai pēc būtības nepieciešamo. Tāpat vienlaikus Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka atbildētājs /pers. B/ nav norādījis kādi nozīmīgi jautājumi būtu noskaidrojami tikai mutvārdu procesā, jo prasītājas pārstāvja viedoklis par mantas pārņemšanu ir pausts rakstveidā, uz ko atbildētājam ir tiesības sniegt savus rakstveida paskaidrojumus un pierādījumus.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka šajā lietā iesniegtie materiāli visiem lietas dalībniekiem ir zināmi. Turklāt lietas izskatīšana rakstveida procesā vienlīdz attiecas uz visiem lietas dalībniekiem, tostarp atbildētāju, tālab nav nekāda tiesiska pamata uzskatīt, ka izskatāmajā lietā procesuālās tiesības nav tikušas vai netiks vienādi un pienācīgi nodrošinātas visiem lietas dalībniekiem arī rakstveida procesā un tātad nav pamata atbildētāja iebildumiem par tieši viņa tiesību aizskārumu.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi pušu argumentus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība ir apmierināma un atbildētāja /pers. B/ apelācijas sūdzība ir noraidāma.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu, 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Ar Rīgas pilsētas tiesas 2022.gada 11.oktobra spriedumu nospriests piedzīt no atbildētāja /pers. B/ par labu prasītājai zaudējumus 235 121,31 *euro*, savukārt prasības daļā pret atbildētajiem /pers. C/ un /pers. A/, tiesvedība ir izbeigta.

Atbildētājs/pers. B/ ir pārsūdzējis pirmās instances tiesas spriedumu pilnā apjomā. Savukārt Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka lietas dalībniekam ir tiesības pārsūdzēt spriedumu attiecībā uz savu interešu aizskārumu.

Līdz ar to apelācijas instances tiesa lietu skata pēc būtības daļā, ar kuru apmierināta prasītājas prasība uzturētajā daļā pret atbildētāju /pers. B/, piedzenot no atbildētāja zaudējumus 235 121,31 *euro*.

[11] Atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas

sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Atzīstot pirmās instances tiesas spriedumā ietverto pamatojumu pareizu un pilnībā pietiekamu, Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā paustajai motivācijai, līdz ar to atkārtoti tos pašus apsvērumus nenorāda.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka apelācijas sūdzībā norādītie argumenti neatspēko pirmās instances tiesas spriedumā izdarītos secinājumus un nedod pamatu noraidīt prasību turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[12] Civilprocesa likuma 430.panta trešā daļa nosaka, ka fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Apelācijas sūdzībā nav apstrīdēti šādi pirmās instances tiesas konstatētie fakti.

No Tiesu informatīvās sistēmas redzams un lietā nav strīda par faktu, ka ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 16.novembra spriedumu civillietā Nr.C31324816 tika pasludināts prasītājas maksātnespējas process, par prasītājas maksātnespējas procesa administratoru iecelts sertificēts administrators Dzintars Poplavskis.

No prasības pieteikumam pievienotā prasītājas kreditora prasījumu reģistra secināms, ka prasītājas maksātnespējas procesā ir pieteikti un atzīti kreditoru prasījumi par kopējo summu 1 323 167,41 *euro*, kas sastāv no diviem kreditoru prasījumiem: nodrošinātais kreditors Luminor Bank AS Latvijas filiāle (galvenais prasījums 1 075 638,06 *euro* un blakus prasījums 63 672,17 *euro*); nenodrošinātais kreditors Valsts ieņēmumu dienests (galvenais prasījums 137 336,54 *euro* un blakus prasījums 46 520,46 *euro*).

No Uzņēmumu reģistra datiem secināms, ka līdz prasītājas maksātnespējas procesa pasludināšanai prasītājas valdes locekļi bija atbildētājs /pers. A/ (valdes priekšsēdētājs, ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi), laikā no 2004.gada 21.jūlija līdz 2016.gada 17.novembrim; atbildētājs /pers. B/ (valdes loceklis, ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi), laikā no 2004.gada 21.jūlija līdz 2016.gada 17.novembrim.

[13] Civillietu tiesas kolēģija uzskata par nepamatotiem apelācijas sūdzībā norādītos iebildumus par noslēgto izlīgumu starp prasītāju un atbildētāju /pers. A/, kas kalpoja par pamatu prasītāja prasības atsaukumam daļā pret atbildētāju /pers. A/.

[13.1] Prasītājas pārstāvis pirmās instances tiesai paskaidrojis, ka prasība daļā pret /pers. A/ tiek atsaukta, jo prasītāja ar /pers. A/ /datums A/ir noslēgusi atsevišķu vienošanos, kuru /pers. A/ ir izpildījis. Tādējādi pirmās instances tiesvedības gaitā prasītājas pārstāvis atteicās no prasības daļā pret /pers. A/.

No prasības aprēķina Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka par /pers. A/ samaksāto 8000 *euro* naudas summu prasītāja pirmajā instancē ir samazinājusi prasības summu.

Maksātnespējas likuma 65.panta 8.punkts noteic, ka pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas administrators izvērtē un ceļ tiesā prasības pret juridiskās personas pārvaldes institūciju locekļiem un kapitālsabiedrības dalībniekiem (akcionāriem) par viņu nodarīto zaudējumu atlīdzību.

Prasītājas administrators, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 65.panta 8.punktu un Maksātnespējas likuma 169.panta pirmo un otro daļu, prasības pieteikuma sākotnējā redakcijā ir cēlis tiesā prasību par sabiedrībai nodarīto zaudējumu solidāru piedziņu no atbildētājiem /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/.

Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances secinātajam, ka prasības par zaudējumu piedziņu no maksātnespējīgās sabiedrības valdes locekļiem celšana, uzturēšana un atsaukšana ir maksātnespējas procesa administratora kompetence. Tāpat Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka maksātnespējas procesa administratoram, izvērtējot visus apstākļus, ir iespēja pieņemt lēmumu par optimālāko zaudējumu atlīdzināšanas prasības celšanas variantu.

Tā kā prasītājas pārstāvis ir atteicies no celtās prasības daļā pret atbildētājiem /pers. A/ un /pers. C/, tiesai nav pamata šajā daļā turpināt prasības izskatīšanu daļā, kurā prasība netiek uzturēta.

Šādos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti tiesvedību prasības daļā pret /pers. A/ un /pers. C/ izbeigusi saskaņā ar Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktu, sakarā ar prasītājas pārstāvja atteikšanos no prasības.

[13.2] Tāpat Civillietu tiesas kolēģija uzskata par pamatotu pirmās instances tiesas secināto, ka prasības atsaukums daļā pret atbildētāju /pers. A/ nav šķērslis prasības uzturēšanai pret atbildētāju /pers. B/.

Komerclikuma 169.panta otrajā daļā noteikts, ka valdes locekļu atbildība par to nodarītajiem zaudējumiem sabiedrībai ir solidāra.

Civillikuma 1682.pants noteic, ka katru kopparādnieku jeb solidāri saistīto var piespiest izpildīt visu saistību, un viņa izpildījums atsvabina pārējos no viņu saistības.

Civillikuma 1683.pantā ir noteikts, ka kreditors var pēc sava ieskata prasīt visas saistības izpildījumu no visiem vai tikai no dažiem kopparādniekiem, vai arī tikai no viena, bet ja prasījuma priekšmets ir dalāms, tad viņš, ja vēlas, var prasīt arī tikai tā daļu. Tomēr viņš tādēļ nezaudē savu tiesību uz visu prasījumu, bet gan pārējo var prasīt pat arī no tā kopparādnieka, no kura agrāk prasījis tikai daļu.

No minētajām tiesību normām izriet, ka prasītājai ir tiesības celt prasību par visas solidārās saistības, zaudējumu atlīdzības, piedziņu pret jebkuru no solidāri saistītajām personām, t.i. gan pret /pers. A/, gan pret /pers. B/.

No lietā esošajiem pierādījumiem secināms, ka /pers. A/ saskaņā ar ārpustiesas kārtībā noslēgto izlīgumu ar prasītāju ir samaksājis prasītājai 8000 *euro*, sakarā ar ko prasītāja ir atteikusies no prasības daļā pret /pers. A/, un pirmās instances tiesā uzturēja prasību pret /pers. B/, atskaitot no prasības summas /pers. A/ samaksātos 8000 *euro*.

Civillikuma 1685.pants noteic, ka parāda atvieglojums, ko kreditors piešķir personīgi tikai vienam kopparādniekam, nenāk par labu pārējiem.

No minētās tiesību normas izriet, ka prasītājas atteikšanās no prasības daļā pret /pers. A/ neatceļ prasītājas tiesības uzturēt prasību par zaudējumu piedziņu pret /pers. B/ par atlikušo summu, kuru nav samaksājis /pers. A/.

[14] Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka lietā pastāv strīds prasības uzturētajā daļā pret atbildētāju /pers. B/ par zaudējumu piedziņu 235 121,31 *euro* apmērā, kas sastāv no Valsts ieņēmumu dienesta veiktā uzrēķina 60 078,68 *euro* un kondicionēšanas iekārtu vērtības 183 042,63 *euro*, no minētajām summām atskaitot 8000 *euro*, ko prasītājai samaksāja atbildētājs /pers. A/, saskaņā ar /datums A/ārpustiesas kārtībā noslēgto divpusējo izlīgumu starp prasītāju un atbildētāju /pers. A/.

Lai izšķirtu strīdu, Civillietu tiesas kolēģijai jākonstatē visu tiesību teorijā pieņemto zaudējumu atlīdzībai nepieciešamo priekšnoteikumu (tiesību aizskārēja neattaisnojamās darbības (bezdarbības), zaudējumu apmēra un cēloņsakarības starp zaudējumiem un neattaisnojamo rīcību) esību. Zaudējumu atlīdzības prasības apmierināšanai ir nepieciešams iegūt pierādījumus, kas apstiprina noteiktu priekšnosacījumu pastāvēšanu.

Judikatūrā atzīts, ka, saskaņā ar Komerclikuma 169.pantu valdes locekļa atbildība iestājas, ja konstatēti šādi priekšnosacījumi: 1) sabiedrībai ir nodarīts zaudējums (sk. Civillikuma 1770.-1792.pantu); 2) bijusi amatpersonas rīcība, respektīvi – darbība vai bezdarbība; 3) pastāv cēloņsakars starp amatpersonas rīcību un sabiedrības zaudējumu (ja zaudējums ir, bet tas nav radies kā valdes locekļa rīcības sekas, tad par šo zaudējumu atbildība

neiestājas).

Civillikuma 1770.pants noteic, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Civillikuma 1771.pants noteic, ka zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu.

Ja prasītājs pierādījis visus iepriekš minētos apstākļus, tad atbildētājs var atbrīvoties no atbildības, ja viņš pierāda, ka rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks, respektīvi – nav pieļāvis pat vieglu neuzmanību (sk. Komerclikuma 169.panta trešo daļu) (*Augstākās tiesas 2012.gada 25.janvāra sprieduma lietā Nr.SKC-25/2012 (C29338106) 8.3.punkts*).

[14.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājas maksātnespējas procesa administrators, iepazinies ar publiskajos reģistros esošo informāciju, kontu pārskatiem u.c. dokumentiem, nonācis pie secinājuma, ka prasītājai nav mantas, no kuras varētu segt kreditoru prasījumus.

[14.2] Lietā starp pusēm nav strīda par faktu, ka prasītājas īpašumā bija gaisa kondicionēšanas iekārtas GAISA KONDICIONIERIS GCNG/CD-43 (PR), kas norādītas /datums C/rēķinā Nr./numurs B/, kuru prasītāja izrakstīja Lietuvas Republikā reģistrētajam uzņēmumam UAB "INVOLITO" par 183 042,63 *euro* apmaksu (*lietas 1. sējums 125. lapa*).

Lietas materiāliem pievienots Valsts ieņēmumu dienesta /datums D/lēmums Nr./numurs A/ par sabiedrības ar ierobežotu atbildību nodokļu audita rezultātiem. Ar minēto lēmumu prasītājai uzlikts pienākums papildus apmaksāt pievienotās vērtības nodokli 34 974,77 *euro*, soda naudu 10 492,43 *euro* un nokavējuma naudu 10 142,68 *euro* (*lietas 1. sējums 12.-43. lapa*).

Ar Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores lēmumu nolemts atstāt negrozītu Valsts ieņēmumu dienesta /datums D/lēmumu, kā arī papildus noteikt prasītājai iemaksāt valsts budžetā PVN 3464,18 *euro* un nokavējuma naudu 1004,62 *euro*.

Tādējādi konstatējams, ka Valsts ieņēmumu dienests prasītājas nodokļu audita rezultātā uzrēķināja un noteica prasītājai valsts budžetā iemaksāt kopējo summu 60 078,68 *euro*.

Lietā nav strīda, ka Valsts ieņēmumu dienesta lēmums par nodokļa, soda naudas un nokavējuma naudas iemaksu valsts budžetā ir stājies spēkā un ir izpildāms.

Arī Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores lēmumā secināts, ka lietā nav strīda, ka prasītājas rīcībā bija preces (gaisa kondicionieri), kas iegādātas 2013.gadā no SIA "Mevi", un sabiedrība šīs preces faktiski ir realizējusi (*lietas 1. sējums 49.-65. lapa*).

Prasītājas pārstāvis ir norādījis, ka /datums C/rēķinā norādītās gaisa kondicionēšanas iekārtas tika uzņemtas prasītājas bilancē, taču prasītājas pārstāvim nav nodotas un prasītājas mantā vairs neatrodas.

[14.3] Civillietu tiesas kolēģija uzskata par nepamatotu atbildētāja iebildums par mantas esamību, jo ar lietā esošajiem pierādījumiem neapstiprinās strīdus iekārtas nodošana prasītājas pārstāvim.

Civillietu tiesas kolēģija, iepazīstoties ar 2023.gada 23.februāra atbildētāja /pers. B/ paskaidrojumiem pievienotajām fotogrāfijām, ar 2023.gada 16.marta lēmumu konstatēja, ka no fotogrāfijām nav iespējams identificēt strīdus gaisa kondicionēšanas iekārtu GAISA KONDICIONIERIS GCNG/CD-43 (PR) 183 42,63 *euro* vērtībā, kas norādīta /datums C/rēķinā Nr./numurs B/. Tāpat minētās fotogrāfijas nepierāda iekārtas piederību prasītājai. Ņemot vērā, ka fotogrāfijas tika atgrieztas tās iesniedzējam, vienlaikus Civillietu tiesas kolēģija izskaidroja atbildētājam, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 93.panta ceturto daļu, ka atbildētāja iebildums par fotogrāfijā fiksēto iekārtu esamību un piederību prasītājai nav pierādītas.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka ar lietā esošajiem pierādījumiem neapstiprinās, ka /datums C/rēķinā norādītās gaisa kondicionēšanas iekārtas ir prasītājas rīcībā, bet konstatējams pretējais, ka šobrīd prasītājas mantā vairs strīdus iekārta neatrodas un arī samaksu par minētajām iekārtām, pilnā vai daļējā apmērā, prasītāja nav saņēmusi.

[14.4] Civillietu tiesas kolēģija atzīst par pamatotu pirmās instances tiesas konstatēto, ka iepriekšminētie prasītājai nodarītie zaudējumi ir cēloniskajā sakarā ar prasītājas valdes locekļu – atbildētāju /pers. B/ un /pers. A/ – rīcību (darbību vai bezdarbību).

[14.5] Komerclikuma 169.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka valdes un padomes loceklim savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam. Valdes un padomes locekļi solidāri atbild par zaudējumiem, ko tie nodarījuši sabiedrībai.

Kā iepriekš norādīts, atbildētāji /pers. A/ un /pers. B/ bija prasītājas valdes locekļi, ar atsevišķas pārstāvības tiesībām, no prasītājas ierakstīšanas komercreģistrā (2004.gada 21.jūlija) līdz pat prasītājas maksātnespējas procesa pasludināšanai (2016.gada 17.novembrī).

Tādējādi gan /pers. B/, gan /pers. A/ bija kopīgi atbildīgi par prasītājas darbības vadīšanu, darījumu noslēgšanu un dokumentu noformēšanu, tostarp arī par /datums C/rēķinā un tajā noformētā darījuma atbilstību likuma prasībām.

[14.6] Saskaņā ar likuma "Par grāmatvedību" 2.pantam (likuma redakcijā uz pārkāpuma konstatēšanas brīdi) atbildētāji /pers. B/ un /pers. A/ kā prasītājas valdes locekļi bija atbildīgi par prasītājas grāmatvedības kārtošanu, tostarp arī, lai grāmatvedības jautājums kvalificēta trešā persona varētu konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisei.

[14.7] Valsts ieņēmumu dienests prasītājas auditā ir konstatējis, ka /datums C/rēķins neatbilst likuma "Par grāmatvedību" 2.pantā noteiktajām prasībām un auditā konstatētie apstākļi norāda, ka dokuments sastādīts par faktiski nenotikušu darījumu, un Valsts ieņēmumu dienesta ieskatā ir noformēts krāpnieciskos nolūkos, ar mērķi gūt fiskālas priekšrocības. Prasītāja varēja saprast un apzināties, ka, noformējot faktiski neesošu darījumu, tā nepamatoti iegūst tiesības uz PVN 0 procentu likmes piemērošanu. Turklāt šajā gadījumā nav konstatējama darījumu ķēde, kurā komercsabiedrība varētu būt nonākusi citu partneru krāpšanas rezultātā, proti, darījumu slēdza (dokumentus noformēja) prasītāja un pati uzrādīja nenotikušu darījumu kā notikušu, acīmredzot tāpēc, lai radītu iespēju nemaksāt nodokli un tātad iegūt finansiālu labumu (*Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora lēmuma 12.-13. lapa*).

Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora lēmumā tai skaitā secināts, ka nav noslēgts sadarbības līgums ar preču saņēmēju UAB "INVOLITO"; rēķins un CMR neļauj sekot darījuma gaitai; nav identificēta persona, kas prasītājas vārdā nodeva preces; nav identificēta persona, kas UAB "INVOLITO" vārdā saņēma CMR uzrādītās preces piegādes adresē; nav konstatējams, vai un kad īpašumtiesības uz preci pāriet UAB "INVOLITO"; nav identificējama adrese, uz kuru preces varēja tikt nogādātas; CMR norādītajam transportlīdzeklim robežšķērsošanas dati nav fiksēti.

Lietuvas Republikas nodokļu administrācija Valsts ieņēmumu dienestam paskaidrojusi, ka UAB "INVOLITO" neveic reālu saimniecisko darbību, /datums C/CMR norādītajā preču izkraušanas adresē darbība reģistrēta vairākām fiziskajām un juridiskajām personām, nomas līgums ar UAB "INVOLITO" nav reģistrēts. Tādējādi Lietuvas Republikas nodokļu administrācija secināja, ka UAB "INVOLITO" neveic reālu saimniecisko darbību un minētais kopumā liecina par uzņēmuma formālu reģistrāciju, ar mērķi, veidot dokumentu plūsmu par faktiski neesošām preču piegādēm uz Lietuvu.

[14.8] Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst par pamatotu pirmās instances spriedumā atzīto, ka iepriekšminēto apstākļu kopums norāda uz atbildētāju /pers. B/ un /pers. A/ kā prasītājas valdes locekļu atbildību, sagatavojot un noslēdzot darījumu ar UAB "INVOLITO", piegādājot tai /datums C/rēķinā norādītās iekārtas.

Tāpat pie šādiem apstākļiem Civillietu tiesas kolēģija atzīst par pamatotu pirmās instances tiesas secināto, ka starp prasītāju un UAB "INVOLITO" pirms preču piegādes netika noslēgts līgums, kurā atrunātas līgumslēdzēju pušu savstarpējās tiesības un pienākumi, kas ir netipiski darījumiem par tik ievērojamu summu kā /datums C/rēķinā norādītie 183 042,63 *euro*. Turklāt, komersants, kurš rīkojas kā krietns un rūpīgs saimnieks, pirms preču nodošanas nosūtīšanai parasti izvērtē potenciālā darījumu partnera spēju izpildīt uzņemtās saistības, kā arī nenosūta preces bez nodrošinājuma vismaz daļējai saistību izpildei (piemēram, avansa maksājuma vai pārskaitījuma uz darījumu kontu).

Tādējādi atbildētāja /pers. A/ pirmās instances tiesas paskaidrojumos norādītais, ka preces esot nodotas nosūtīšanai ārvalstī reģistrētam uzņēmumam bez rakstiska līguma, jebkāda nodrošinājuma saistību izpildei, neatbilst krietna un rūpīga saimnieka rīcībai.

Turklāt no minētā secināms, ka /datums C/rēķinā norādītais preču saņēmējs UAB "INVOLITO" saskaņā ar Lietuvas Republikas nodokļu administrācijas norādīto, ir reģistrēts formāli un saimniecisko darbību neveic, kas ir vērā ņemams apstāklis, izvērtējot noslēgto darījumu.

Ņemot vērā minēto, pirmās instances tiesa pamatoti secinājusi, ka minētajos apstākļos ir konstatējama vai nu prasītājas valdes locekļu nolaidīga rīcība, nepārbaudot potenciālo darījuma partneri, pienācīgi nenoformējot darījumu un preču piegādes dokumentus, ar to pieļaujot preču nosūtīšanu nezināmam un nepārbaudītam ārvalstī reģistrētam uzņēmumam, un tādējādi radot situāciju, ka nedz rēķinā norādītās preces nedz samaksa par tām vairs nav atgūstama, vai arī, kā to auditā secinājis Valsts ieņēmumu dienests, /datums C/rēķinā atspoguļotais darījums faktiski nav noticis, bet ticis uzrādīts kā noticis, lai radītu iespēju nemaksāt nodokli un tātad iegūt finansiālu labumu.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka jebkurā no minētajiem gadījumiem atbildētāju /pers. A/ un /pers. B/ kā valdes locekļu pienākumu izpilde neatbilst krietna un rūpīga saimnieka rīcības kritērijiem un ir cēloniskajā sakarā ar prasītājai nodarītajiem zaudējumiem.

Kā pamatoti spriedumā norādījusi pirmās instances tiesa, tad gadījumā, ja /datums C/rēķinā norādītās preces faktiski tika piegādātas Lietuvas Republikā reģistrētajam uzņēmumam, kā to paskaidrojumos norāda atbildētājs /pers. A/, tad atbildētāji /pers. A/ un /pers. B/ atbild par zaudējumiem šo preču vērtības apmērā tāpēc, ka no UAB "INVOLITO" nav iespējams saņemt samaksu, jo atbildētāji nav izpildījuši krietna un rūpīga saimnieka pienākumu, nepārbaudot darījuma partneri UAB "INVOLITO", pienācīgā kārtā nenoformējot darījumu un dokumentus, kas ļauj izsekot darījuma gaitai, pieļaujot preču piegādi nepārbaudītam ārvalsts uzņēmumam bez samaksas saņemšanas vai cita saistību izpildes nodrošinājuma.

Savukārt, ja /datums C/rēķinā norādītās preces faktiski netika piegādātas UAB "INVOLITO", kā to konstatējis Valsts ieņēmumu dienests, tad minētajām precēm (gaisa kondicionēšanas iekārtai GAISA KONDICIONIERIS GCNG/CD-43 (PR)) joprojām bija jāatrodas prasītājas rīcībā, kā to norādījis prasītājas maksātnespējas procesa administrators. Tā kā gaisa kondicionēšanas iekārtas prasītājas pārstāvim nodotas netika, tad secināms, ka /pers. A/ un /pers. B/ ir atbildīgi par zaudējumiem iekārtas vērtības apmērā, jo valdei bija jānodrošina iekārtu saglabāšanu prasītājas mantā.

Kā arī atbildētāji /pers. A/ un /pers. B/ ir atbildīgi par Valsts ieņēmumu dienesta audita uzrēķinā norādīto summu samaksu, kas ir sekas pienācīgai darījuma nenoformēšanai, kas satur ļaunprātīgu darbību (lai radītu iespēju nemaksāt nodokli un tātad iegūt finansiālu labumu) pazīmes.

[14.9] Tāpat Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances atzītajam, ka nav pamatoti atbildētāja iebildumi par viņa atbildības neesamību, jo nav konstatēts viņa darbībā ļaunprātīgs aizskārums.

Judikatūrā atzīts, ka apstāklim, ka valdes locekļa rīcība nesatur tiesību ļaunprātīgu aizskārumu, nav tiesiskas nozīmes, jo viņš ir atbildīgs par katru, tostarp vieglu neuzmanību. Līdz ar to secināms, ka atbildība neiestājas vienīgi tad, ja valdes (padomes) loceklis pierāda, ka attiecīgajā situācijā ir rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks, respektīvi – nav pielaidis pat vieglu neuzmanību (*Senāta 2012.gada 25.janvāra sprieduma lietā Nr.SKC-25 8.4.punkts, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 27.maija sprieduma lietā Nr. SKC-102 10.punkts*).

Kā jau iepriekš norādīts, atbildētājs /pers. B/ bija prasītājas valdes loceklis ar atsevišķas pārstāvības tiesībām laikā no prasītājas ierakstīšanas komercreģistrā (2004.gada 21.jūlija) līdz pat prasītājas maksātnespējas procesa pasludināšanai (2016.gada 17.novembrī).

Līdz ar to secināms, ka prasītājas vadība, tostarp darījumu noslēgšana, noformēšana, grāmatvedības dokumentu kārtošana, bija arī atbildētāja /pers. B/ līdzatbildība.

Šādos apstākļos secināms, ka ne tikai /pers. A/, bet arī atbildētājam /pers. B/ kā valdes loceklim bija pienākums sekot līdzi prasītājas noslēgtajiem darījumiem un to atspoguļošanai sabiedrības grāmatvedības dokumentos.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka pretēji atbildētāja /pers. B/ rakstveida paskaidrojumos norādītajam, ka atbildētājs kopš 2015.gada vidus faktiski nestrādāja pie prasītājas, atskaites nesaskaņoja, algu nesaņēma, neparakstīja un nenodeva, no Uzņēmumu reģistra datiem izriet, ka atbildētājs /pers. B/ /datums E/sagatavoja un iesniedza Uzņēmumu reģistram prasītājas gada pārskatu par 2015.gadu (*lietas 1. sējums 185.-196. lapa*).

Līdz ar to, Civillietas tiesas kolēģija uzskata par pamatotu pirmās instances secināto, ka atbildētājam /pers. B/ bija jāzina par /datums C/rēķinu un tajā norādīto prasītājai piederošo preču (gaisa kondicionēšanas iekārtai GAISA KONDICIONIERIS GCNG/CD-43 (PR)) piegādes faktu, ko Valsts ieņēmumu dienests atzinis par nenotikušu darījumu.

Šādos apstākļos nevar piekrist atbildētāja /pers. B/ viedoklim, ka viņš ir rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks un tāpēc būtu atbrīvojams no atbildības par prasītajai nodarītajiem zaudējumiem.

Tāpat Civillietu tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu apelācijas sūdzībā norādīto, ka pirmajai instances tiesai bija jāvērtē visa prasītājas darījumu un sabiedrības bilances aktīvu kustība, zaudējumu noteikšanai. Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka zaudējumi var tikt konstatēti arī viena atsevišķa darījuma ietvaros, kas tiek nodarīti sabiedrībai, un kas konstatēts arī izskatāmas lietas ietvaros.

[14.10] Civillietu tiesas kolēģija uzskata par nepamatotu apelācijas sūdzībā norādīto, ka atbildētājs nav organizējis prasītājas pārstāvim nododamu dokumentus, tāpēc nav atbildīgs par sabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem.

Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka atbildētāja atbildība par noradītajiem zaudējumiem izriet no atbildētāja kā valdes locekļa statusa sabiedrībā, kas paredz atbildību par sabiedrības darbību valdes locekļa termiņa laikā. Līdz ar to faktam pēc maksātnespējas pasludināšanas par dokumentu nodošanu konkrētās lietas ietvaros nav juridiski izšķirošas nozīmes, ņemot vērā arī faktu, ka prasītājas pārstāvis nav cēlis prasību, kas izriet no Maksātnespējas likuma 72.1 pantu par valdes locekļa atbildību par dokumentu nenodošanu, bet prasība ir celta pamatojoties uz Komerclikuma 169.pantu.

Tāpat nav pamatots apelācijas sūdzībā norādītais, tā kā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus Valsts ieņēmumu dienestam par iekārtas atsavināšanas jautājumiem, tad prasītājas rīcība, ceļot prasību, ir atzīstama par negodprātību. Kā iepriekš atzīts, Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka atbildētājam kā valdes loceklim, brīdī, kad tika slēgts darījums par strīdus iekārtu, ir likumā paredzēta atbildība, kas nav aprobežota ar kādiem apstākļiem, konkrētajā gadījumā ar faktu par atbildētāja klātesamību Valsts ieņēmumu dienesta veiktā audita laikā.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka apelācijas sūdzībā nepamatoti norādīts, ka nevar tikt ņemtas vērā /pers. D/ liecības, jo pirmās instances tiesa šādu liecinieku nav noklausījusies un uz šādu liecību pamata nav pamatots arī pirmās instances spriedums. Pirmā instance kā vienu no lietā esošajiem pierādījumiem ir vērtējusi /datums D/ Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu par prasītājas nodokļu audita rezultātiem, nevis atsevišķi /pers. D/ liecības.

[14.11] Šādos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija secina, ka prasītājai ir nodarīti zaudējumi /datums C/rēķinā norādīto gaisa kondicionēšanas iekārtu GAISA KONDICIONIERIS GCNG/CD-43 (PR) 183 42,63 *euro* vērtībā.

[14.12] Tāpat Civillietu tiesas kolēģija atzīst un uzskata par pamatotu arī pirmās instances spriedumā konstatēto, ka lietā ir pierādīts prasītājai nodarīto zaudējumu apmērs, kas sastāv no Valsts ieņēmumu dienesta nodokļu audita rezultātā uzrēķinātās summas 60 078,68 *euro*.

[14.13] Kā iepriekš konstatēts, Valsts ieņēmumu dienests prasītājas nodokļu audita rezultātā uzrēķināja un noteica prasītājai valsts budžetā iemaksāt kopējo summu 60 078,68 *euro*. Lietā nav strīda, ka Valsts ieņēmumu dienesta lēmums par nodokļa, soda naudas un nokavējuma naudas iemaksu valsts budžetā ir stājies spēkā un ir izpildāms.

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances konstatētajam, ka ar augstākminēto Valsts ieņēmumu dienesta pieņemto lēmumu ir palielināts prasītājas saistību apjoms, kas līdz ar to radījis prasītājas mantas samazināšanos par uzrēķinā norādīto summu un līdz ar to atzīstams par prasītājas zaudējumiem.

Šāds secinājums atbilst arī Augstākās tiesas judikatūrā atzītajam viedoklim, ka mantas sastāvā ietilpstošo aktīvu samazinājums (tostarp VID aprēķinātās valsts budžetā iemaksājamās naudas summas, kuru samaksa nav veikta kapitālsabiedrības maksātnespējas dēļ) ir uzskatāms par mantisku pametumu Civillikuma 1770.panta izpratnē. Līdz ar to saistību apmēra palielināšanos, ko izraisījis tiesību pārkāpums, nevar traktēt kā priekšā stāvošu zaudējumu, kas nav jāatlīdzina. Mantas sastāvā ietilpstošo aktīvu samazinājums ir uzskatāms par mantisku pametumu Civillikuma 1770.panta izpratnē. (*Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 7.jūnija spriedums lietā Nr. SKC-7/2016, C39072411*).

[14.14] Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst par pierādītu prasības pieteikumā norādīto zaudējumu apmēru 243 121,31 *euro* apmērā, kas sastāv no Valsts ieņēmumu dienesta audita rezultātā uzrēķinātās summas 60 078,68 *euro* (kas attiecīgi palielina prasītājas saistību apjomu) un /datums C/rēķinā norādīto gaisa kondicionēšanas iekārtu vērtības 183 042,63 *euro*, kas neatrodas prasītājas mantā, un par ko prasītāja nav arī saņēmusi samaksu. Līdz ar to prasība uzturētajā daļā ir pamatota un apmierināma.

[15] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums pilnībā atbilst lietā iesniegtajiem pierādījumiem un tiesību normām, tiesa lietas apstākļus ir novērtējusi vispusīgi un objektīvi, un pamatoti prasību uzturētajā daļā apmierinājusi. Līdz ar to apelācijas sūdzības argumenti neguva apstiprinājumu un nav pamats prasību noraidīt.

[16] Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos sešus procentus gadā no piedzītās zaudējumu summas.

[17] Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tā kā prasība uzturētajā daļā tiek apmierināta, bet prasītāja bija atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu, no atbildētājiem par labu valstij ir piedzenama iepriekš nesamaksātā valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi proporcionāli apmierinātajai (uzturētajai) prasības daļai.

Tiesību doktrīnā atzīts, ka atbildētāji nav kopparādnieki vai solidāri saistītie Civillikuma 1682.panta izpratnē attiecībā uz Civilprocesa likuma 41.pantā noteikto pienākumu atlīdzināt tiesas izdevumus, jo ne minētā norma, ne arī kāda cita likuma norma nenodibina solidāras saistības segt tiesāšanās izdevumus. Tiesāšanās izdevumi ir procesuāls institūts, un no procesuālā viedokļa visi atbildētāji uzskatāmi par vienlīdzīgiem lietas dalībniekiem (*Senāta 2017.gada 31.janvāra sprieduma lietā Nr.SKC-68/2017 (C32267910) 9.punkts*).

Prasība sākotnēji tika celta par 243 121,31 *euro* piedziņu, par ko atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas "e" apakšpunktam aprēķināma valsts nodeva 4033,34 *euro*.

Ievērojot to, ka prasība sākotnēji tika celta pret trīs atbildētājiem par zaudējumu solidāru piedziņu, tad no atbildētāja /pers. B/ ir piedzenama viena trešā daļa no tiesas izdevumiem. Līdz ar to no atbildētāja /pers. B/ par labu prasītājai piedzenama viena trešā daļa no minētās valsts nodevas, tas ir 1344,45 *euro*.

Tāpat lietā radušies iepriekš nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 14,75 *euro* (*lietas 1. sējums 2. lapa*). Tādējādi no atbildētāja /pers. B/ par labu valstij piedzenama viena trešā daļa no ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu kopējā apmēra, tas ir 4,92 *euro*.

Ievērojot, ka prasība daļā pret atbildētājiem /pers. A/ un /pers. C/ uzturēta netika, bet prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos uz likuma pamata, tad /pers. A/ un /pers. C/ tiesas izdevumu daļu uzņemas valsts. Tāpat ar Rīgas pilsētas tiesas tiesneša 2022.gada 30.novembra lēmumu atbildētājs /pers. B/ atbrīvots no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, līdz ar to minētos izdevumus uzņemas valsts.

[18] Civilprocesa likuma 204.[1] pants noteic, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432.–433.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

uzturētajā daļā apmierināt maksātnespējīgās SIA "/nosaukums A/" prasību.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu maksātnespējīgajai sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "/nosaukums A/", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, zaudējumus 235 121,31 *euro*. Par labu prasītājai piedzītās summas samaksa veicama prasības pieteikumā norādītajā kontā Nr./konta numurs/.

Noteikt maksātnespējīgajai sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "/nosaukums A/", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, tiesības saņemt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no piedzītās nesamaksātās zaudējumu summas, par laiku no šī sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), ievērojot Civillikuma 1763.pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot piedzītās summas lielumu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij iepriekš nesamaksāto valsts nodevu 1344,45 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,92 *euro*.

Valsts nodeva maksājama bankas kontā: saņēmējs Valsts kase, reģistrācijas numurs 90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķī jānorāda lietas numurs un dati lietas dalībnieka identificēšanai.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi valsts ienākumos iemaksājami kontā: Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai.

Noteikt sprieduma labprātīgai izpildei termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā un iemaksājot drošības naudu 300 *euro* Latvijas Republikas Augstākās tiesas, reģistrācijas numurs 90000068892, Valsts kases kontā Nr.LV83TREL8280010000000.

Tiesnese Ieva Bāliņa

Tiesnese Madara Ābele

Tiesnese Lauma Volberga